

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2005-2006

11 mei 2006

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR LEEFMILIEU EN NATUUR, LANDBOUW, VISSERIJ EN
PLATTELANDSBELEID EN RUIMTELIJKE ORDENING EN ONROEREND ERFGOED

INHOUD

Vraag om uitleg van mevrouw Tinne Rombouts tot de heer Kris Peeters, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over de hoogte van de vergoeding voor de beheersovereenkomsten natuur en milieu	1
Vraag om uitleg van mevrouw Marleen Van den Eynde tot de heer Kris Peeters, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over bioverpakkingen	3

Voorzitter: de heer Patrick Lachaert

Vraag om uitleg van mevrouw Tinne Rombouts tot de heer Kris Peeters, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over de hoogte van de vergoeding voor de beheersovereenkomsten natuur en milieu

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Mevrouw Tinne Rombouts: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik denk dat iedereen het erover eens is dat, opdat het agrarisch natuurbeheer succes zou hebben, de vergoedingen verhoogd moeten worden. De verhoging van de vergoedingen werd aanvaard door de Europese Commissie, maar nooit volledig doorgevoerd.

Mijnheer de minister, in uw antwoord op een eerdere vraag antwoordde u dat het agrarisch natuurbeheer een van de belangrijke pijlers van uw beleid is. Dat is positief. Om het succes van de beheersovereenkomsten op te vangen, schrijft u hiervoor ook meer middelen in. Dat is een belangrijke en positieve stimulans.

Het toenemende succes van de beheersovereenkomsten is onder andere toe te schrijven aan de verhoogde beheersvergoeding voor perceelsrandenbeheer. Dat onderstreept nog maar eens het belang van een correcte vergoeding.

Andere pakketten waarvoor de vergoedingen niet werden verhoogd, kennen duidelijk minder succes. De beheersvergoeding is immers ontoereikend om de inspanningen van de landbouwer te vergoeden of de economische verliezen te compenseren. Bovendien zijn met de nieuwe besluiten voor een aantal beheerspakketten de supplementaire vergoedingen van gemeenten en provincies verlaagd van 30 naar 20 percent.

Mijnheer de minister, waarom kunnen de vergoedingen niet worden verhoogd zoals voorgesteld en goedgekeurd door Europa? Op welke basis werd de keuze gemaakt om de vergoeding voor sommige beheerspakketten wel te verhogen en voor andere niet?

Mijnheer de minister, bent u het ermee eens dat de vergoedingen die de landbouwers ontvangen voor hun diensten inzake agrarisch natuurbeheer voor een aantal beheersovereenkomsten te laag zijn? Ziet u mogelijkheden – en op welke wijze en termijn kan dat gebeuren – om invulling te geven aan de vraag naar een correcte vergoeding voor agrarisch natuurbeheer?

Waarom zijn de supplementen die uitgekeerd mogen worden door gemeenten en provincies gedaald? Kunt u op deze beslissing terugkomen? Ziet u nog andere knelpunten die het succes van het agrarisch natuurbeheer in de weg staan? Hoe kunnen die worden opgelost?

De voorzitter: Mevrouw Crevits heeft het woord.

Mevrouw Hilde Crevits: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik wil toch ook wijzen op het feit dat een aantal zaken de agrarische sector overschrijden. Lokale besturen ondernemen al jaren heel wat acties om het landschap te verfraaien. Vooral de daling, van 30 naar 20 percent, van de supplementen die uitbetaald moeten worden, zorgt voor ergernis, ook bij de lokale besturen.

Mijnheer de minister, op 23 maart 2005 heb ik een schriftelijke vraag gesteld, om informatie te krijgen over het succes van de beheersovereenkomsten. Blijkt dat één boer op zeven een beheersovereenkomst heeft afgesloten. Begin 2005 ging het om ongeveer 5000 landbouwers. Het is opvallend dat vooral in de regio's met een werking rond landschap, milieu en natuur en met betrokkenheid van de drie sectoren, de beheersovereenkomsten een veel groter succes zijn.

Mijnheer de minister, nu ontstaat de indruk dat goed werken niet beloond, maar veeleer afgeremd wordt. Ik wil nogmaals benadrukken dat gemeenten wel ondersteuning willen bieden, maar dat het hun onmogelijk wordt gemaakt.

De voorzitter: Minister Peeters heeft het woord.

Minister Kris Peeters: Mijnheer de voorzitter, er zijn drie elementen van belang: het budget, de Europese

verordening en het grote belang van de beheersovereenkomsten.

Mevrouw Rombouts, de vergoedingen zijn niet verhoogd, omdat daar tot op dit moment onvoldoende budgettaire ruimte voor was. Ik heb inspanningen gedaan, ook bij de begrotingscontrole, om het geld te hebben voor de uitvoering van de zaken waartoe we ons hebben verbonden. Ik heb 815.000 euro extra gevraagd om de gemaakte afspraken te honoreren. Het bedrag nog verhogen, is op dit moment om budgettaire redenen niet mogelijk.

De vergoedingen werden herberekend op basis van realistische landbouwkundige kengetallen, waardoor voor sommige beheerspakketten de vergoeding werd verhoogd en voor andere niet. Mevrouw Rombouts, als u meer informatie wilt over de landbouwkundige kengetallen kan ik u die bezorgen.

Als over vergoedingen wordt gesproken, rijst natuurlijk de vraag wat laag is en wat hoog. Hoe hoger de vergoedingen, hoe beter, zou men kunnen stellen, maar we beschikken niet over onderbouwde gegevens. We moeten dat dus duidelijker in kaart brengen – ook wat de hoogte van het bedrag moet zijn –, maar op dit moment beschik ik niet over de gegevens om een volledig antwoord te geven.

Mevrouw Rombouts, de Europese Unie heeft de cofinanciering van de inspanningen in het kader van het Programmeringsdocument voor Plattelandsontwikkeling, afgekort PDPO, drastisch verminderd. Ik zal, samen met de minister van Landbouw, een aantal prioriteiten moeten vastleggen. We zijn met die oefening bezig. Het is een aangename oefening om extra geld te verdelen, maar het is een minder aangename oefening om de lasten te verdelen als er minder middelen zijn. De oefening moet heel zorgvuldig gebeuren, maar ze is niet gemakkelijk.

Mevrouw Rombouts, artikel 19 van verordening 1257/1999 is vrij duidelijk: de lidstaten kunnen in een financiële stimulans voorzien, op voorwaarde dat deze stimulans niet hoger is dan 20 percent van de gedeelde inkomsten en de extra kosten. We moesten daar dus uitvoering aan geven.

De vorige regering heeft een verhoging tot 30 percent gevraagd. Volgens mijn informatie heeft de Commissie, als overgangsbepaling, toegestaan om een supplement van 30 percent te geven, tot er een akkoord was over de gewijzigde vergoedingen. Artikel 19 van

de verordening staat me dus niet toe – tenzij in een overgangsperiode, maar die is al achter de rug – om hoger te gaan dan 20 percent.

De medewerking aan de verwezenlijking van het natuurbeheer en aan de verordening plattelandsontwikkeling is een heel belangrijke pijler van mijn beleid. Ik wil de nodige aandacht en ondersteuning geven aan landbouwers en ondernemers die stappen willen zetten ten gunste van het leefmilieu en de natuur. We moeten dit van heel nabij volgen en waar nodig de instrumenten bijsturen. De beheersovereenkomsten kennen een vrij groot succes, en dat veronderstelt bijkomende middelen. Ik heb ze toegevoegd aan de begrotingscontrole. Als er meer budgettaire ruimte ontstaat, moeten we goed bekijken waar we de middelen zullen inzetten.

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Mevrouw Tinne Rombouts: Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. Iedereen weet natuurlijk dat elke euro slechts één keer kan worden uitgegeven. Ik heb de indruk dat iedereen het erover eens is dat het agrarisch natuurbeheer een belangrijke pijler is. U vroeg zich af wat hoge en lage vergoedingen zijn. Het is niet de bedoeling van de landbouwers om hun inkomen te halen uit de beheersovereenkomst, maar ze willen wel dat hun inkomenverlies wordt gecompenseerd. Iedereen is het erover eens dat correcte vergoedingen moeten worden uitbetaald. Ik wil er daarom op aandringen om bij de volgende budgetcontrole na te gaan of de budgetten verhoogd kunnen worden.

Ik heb mijn appreciatie al uitgedrukt over het feit dat er extra budgetten zijn om de aanvragen voor de bestaande beheersovereenkomst uit te betalen. Dat is positief. Ik kan dit feit enkel met applaus onthalen. Het gaat me echter niet alleen om de totale budgettaire verhoging, maar vooral over het bedrag dat de individuele landbouwers ontvangen. Ik stel voor dat u bij de volgende begrotingscontrole in overweging neemt om in extra budgetten te voorzien.

In verband met het PDPO begrijp ik dat u gebonden bent aan de verordening, maar voor een aantal specifieke beheersovereenkomsten werd bij de indiening van het PDPO net gevraagd om meer te betalen dan de verordening bepaalt. Het werd door Europa toegestaan om een surplus uit te betalen, boven op wat in de verordening wordt bepaald. De mogelijkheden zijn er. Ik begrijp dat de budgetten een belangrijk

argument vormen, maar ik herhaal dat we aansturen op wijzigingen bij de volgende budgetcontrole.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Marleen Van den Eynde tot de heer Kris Peeters, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over bio-verpakkingen

De voorzitter: Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, terwijl de OVAM volop werkt aan een onderzoek over de haalbaarheid van een gescheiden inzamelsysteem of van de inzameling van afval via één huisvuilzak, stellen we vast dat de afvalberg stagneert. De totale hoeveelheid restafval in Vlaanderen blijft, mede door de consumptiemaatschappij, nog steeds zeer groot. Daarom moeten mijns inziens alle mogelijke en haalbare initiatieven om de restafvalberg te verkleinen op hun haalbaarheid onderzocht worden. In het verleden heb ik via mijn voorstel van resolutie inzake de selectieve inzameling van luieraafval al aangetoond dat ik enorm veel belang hecht aan het terugdringen van het restafval.

Zopas werd de vzw Belgium Biopackaging opgericht. Deze organisatie verenigt de voornaamste spelers op de markt inzake biodegradeerbare en composteerbare verpakkingen. Een ver doorgedreven gebruik van biodegradeerbare en composteerbare verpakkingen zou mogelijk tot een grote reductie van de afvalberg kunnen leiden. Uiteraard valt dit initiatief toe te juichen, want elke mogelijke verpakking die vervangen wordt door een biodegradeerbare of composteerbare verpakking, is een winst voor het milieu. Om dit project te doen slagen, is echter nog enig initiatief op het terrein nodig.

Mijnheer de minister, bent u overtuigd van het nut van zulke degradeerbare en composteerbare verpakkingen? Werd dit project al door de OVAM onderzocht op zijn haalbaarheid, zoals onder meer op de kostprijs, en wat zijn de bevindingen?

Vermits biodegradeerbare en composteerbare verpakkingen via het GFT-systeem moeten worden

ingezameld, is het wenselijk dat de bestaande GFT-systemen worden opengesteld. Op welke manier dient dit volgens u te gebeuren?

Meent u dat intercommunales die nog niet over GFT-systemen beschikken maar enkel tuinafval inzamelen, hun systeem moeten uitbreiden zodat ze mee kunnen werken aan de vermindering van de restafvalberg? Kunnen intercommunales verplicht worden om hun GFT-systemen open te stellen voor deze vorm van verpakking?

Op welke manier wilt u een bijdrage leveren om het project te ondersteunen?

De voorzitter: De heer Martens heeft het woord.

De heer Bart Martens: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, deze problematiek kan misschien worden opgenomen in een nieuw interregionaal samenwerkingsakkoord verpakkingsafval. Ik weet niet wat de stand van zaken ervan ondertussen is, maar normaliter worden daarin de doelstellingen inzake voorkoming, hergebruik en recyclage vastgelegd. Eventueel kan worden nagegaan of er een doelstelling kan komen over het aandeel biodegradeerbare verpakkingen.

Wat de verwerking en de afvalfase betreft, moet het uiteraard gaan over gecertificeerde verpakkingen. Niet alle bioverpakkingen zijn immers volledig biologisch afbreekbaar. Er moet een goed controle- en certificatiesysteem worden uitgebouwd. Er bestaat een internationale en Europese normering en die moet worden toegepast. Via Vlaco of een andere instantie moet worden onderzocht of er nood is aan bijkomende voorwaarden voor de verwerkbaarheid. Zomaar alle GFT-kanalen openstellen voor ongecertificeerde bioverpakkingen lijkt me niet aangewezen. Een degelijke kwaliteitscontrole blijft nodig.

De afbreekbare bioverpakkingen kunnen een bijdrage leveren aan het milieu, maar we moeten ervan overtuigd zijn dat die bijdrage significant is. Misschien kan aan de VITO de opdracht worden gegeven om een aantal levenscyclusanalyses te maken en om te bekijken in welke mate de biodegradeerbare verpakkingen een betekenisvolle bijdrage leveren aan een verbetering van het milieu. Als die bijdrage betekenisvol blijkt te zijn, kan de overheid een voorbeeldfunctie hebben door in haar bestekken voor de aankoop van materialen ook bioafbreekbare verpakkingen in te schrijven.

Biodegradeerbare materialen worden niet alleen aangewend voor verpakkingen, maar kunnen ook worden gebruikt voor plastics in de land- en tuinbouwsector. Er bestaan ook bioafbreekbare landbouwfolies, bloempotjes enzovoort. Het gaat in die gevallen niet over bioafbreekbare verpakkingen maar over producten. We moeten bekijken of in het kader van de Vlarea-reglementering en de afspraak die werd gemaakt om een aparte milieubeleidsvereenkomst te maken voor land- en tuinbouwfolies de inzet van bioafbreekbare materialen kan worden gestimuleerd.

De voorzitter: Mevrouw Crevits heeft het woord.

Mevrouw Hilde Crevits: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, de heer Martens heeft er reeds op gewezen dat het belangrijk is dat de verpakkingen echt wel composteerbaar zijn. Het GFT-afval dat nu selectief wordt ingezameld, wordt gekenmerkt door een vrij grote tot zeer grote zuiverheid. Als we de markt zomaar zouden opengooien, ook voor producten die niet composteerbaar zijn, dan creëren we een probleem in plaats van een oplossing.

Ik heb me laten vertellen dat in 2005 onder leiding van de federale overheidsadministratie – want het betreft een probleem van productnormering – een werkgroep werd opgericht waarin onder andere FOST Plus en de OVAM vertegenwoordigd zijn. Bent u op de hoogte van de werking van die werkgroep? Weet u of er dit jaar initiatieven terzake verwacht mogen worden?

Als we dergelijke projecten veralgemenen, moeten we er rekening mee houden dat niet elke Vlaming een beroep kan doen op de selectieve inzameling van GFT-afval. De biorecycleerbare verpakkingen kunnen in geen geval worden gecomposteerd in een privé-composteerinstallatie. Ik maak me daarom een beetje zorgen over de communicatie, want als mensen die verpakkingen in hun eigen compostvat gooien, zitten we met een groot probleem.

De voorzitter: Minister Peeters heeft het woord.

Minister Kris Peeters: Mijnheer de voorzitter, dames en heren, dit is een interessant thema. Dat toont de hoeveelheid sprekers en vragen aan. De positieve bijdrage voor het milieu is ook evident. Ik probeer nog enige verduidelijking te geven.

Mevrouw Van den Eynde, wat moeten we verstaan onder composteerbaar? De Europese Commissie

voor Standaardisering heeft in de EN 13432 de voorwaarden vastgelegd. Deze richtlijn moet in België vertaald worden in een federale productnormering voor biodegradeerbare en composteerbare materialen. Zonder duidelijkheid komen we geen stap verder.

Het klopt, mevrouw Crevits, in 2005 werd onder leiding van de FOD Leefmilieu een werkgroep opgericht die de verschillende aspecten van deze productnormering onder de loep neemt. De OVAM en de Vlaco volgen deze werkgroep voor het Vlaamse Gewest. De OVAM volgt de ontwikkeling van biodegradeerbare en composteerbare materialen op de voet en verdiept zich in de materie. In 2005 werd een onderzoek uitgevoerd naar de 'Eco-efficiëntie van bekens op evenementen'. Ook de producten waar de heer Martens naar verwijst, bieden een meerwaarde voor het milieu. Volgens ramingen zou de hoeveelheid composteerbare verpakkingen die op de markt kan worden gebracht in de komende 10 jaar, maximaal 1,5 kilogram per inwoner per jaar bedragen. Ter vergelijking: in 2005 is er gemiddeld 86 kilogram GFT per bediende inwoner ingezameld. In het kader van een onderzoek dat wordt begeleid door verschillende belanghebbenden zoals OVAM, FOST Plus, Carrefour, Vinçotte, worden de mogelijkheden van de composteerbare verpakkingen, gaande van selectieve inzameling tot verwerking, bestudeerd. Er is dus al heel wat onderzoeksmateriaal. Ik kan al deze initiatieven alleen maar toejuichen.

Zoals u terecht zegt, mevrouw Crevits, is de inzameling van deze verpakkingen en materialen niet evident. Eerst moet duidelijk zijn wat biodegradeerbaar en composteerbaar is en wat niet. Deze materialen hoeven niet noodzakelijk via het GFT-systeem ingezameld te worden. Er zijn nog andere inzamelwijzen denkbaar, bijvoorbeeld via een brengsysteem naar het containerpark. Bovendien zijn er enkele bedenkingen – ze zijn hier ook al geuit – bij de inzameling van composteerbare materialen via de GFT-bak, zoals de communicatie. De sorteerboodschap wordt er niet eenvoudiger op. De kans is heel groot dat, door een gebrek aan kennis bij het grote publiek, het onderscheid tussen al of niet composteerbare materialen niet juist gemaakt wordt door de consumenten. Het logo van het label en een rasteropdruk kunnen visueel helpen, maar zijn niet sluitend.

Een tweede bedenking is dat enkele Vlaamse composteerinstallaties niet of nog niet aangepast zijn aan het verwerken van dergelijke verpakkingen. Indien de composteerbare verpakkingen niet in het compos-

teringsproces terechtkomen, zal het residupercentage dat wordt afgevoerd voor verbranding, beduidend hoger worden. De kwaliteit en zuiverheid van het ingezamelde GFT-afval in Vlaanderen is momenteel zeer goed. Het toelaten van composteerbare verpakkingen zou er kunnen toe leiden dat ook meer niet-composteerbare verpakkingen worden meegegeven. Dat noemen we het onderscheidingsprobleem. Dit kan aanzienlijke gevolgen hebben.

Volgens het Uitvoeringsplan Huishoudelijke Afvalstoffen 2003-2007 en het Uitvoeringsplan Organisch-Biologische Afvalstoffen zijn de intercommunales vrij in de keuze of ze al dan niet GFT-afval of alleen groenafval inzamelen. De GFT- en groenregio's zijn aangeduid in de uitvoeringsplannen. De intercommunales kunnen dus niet verplicht worden om over te gaan tot selectieve inzameling van het GFT-afval. Bovendien bepalen de verwerkingsinstallaties zelf welk afval zij verwerken.

Er zijn op verschillende niveaus gesprekken en onderzoeken aan de gang. Binnen de OVAM zullen de verdere ontwikkelingen worden gevolgd door een interne werkgroep bioplastics. De oprichting van de vzw Belgium Biopackaging op 19 april 2006, waarbij momenteel 32 leden zijn aangesloten, is alleszins een lovenswaardig initiatief. Dit geeft ons de gelegenheid verdere gesprekken te voeren met die groep. De heer Martens verwees er al naar. Wat de opgesomde mogelijkheden betreft: wanneer een en ander is opgehelderd en vastligt, en dan zeker die productnormering, zullen we verdere stappen kunnen zetten.

De voorzitter: Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde: Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik heb er alleszins uit opgemaakt dat u ervoor openstaat om de haalbaarheid te onderzoeken van die biologisch afbreekbare en composteerbare verpakkingen. Het product zal voort moeten worden onderzocht wat de normering betreft. Dat is absoluut noodzakelijk.

Ik ben er alleszins van overtuigd dat, indien dit project wordt goedgekeurd door allerhande instanties, we een grote stap voorwaarts kunnen zetten in het reduceren van die grote restafvalberg, wat een belangrijke doelstelling is. Ik hoop dan ook dat u, na al die onderzoeken en indien dit project goed wordt bevonden, ook mee aan de kar zult duwen om de intercommunales ervan te overtuigen dat dit een

belangrijk project kan zijn om onze restafvalberg te reduceren.

De voorzitter: Het incident is gesloten.
